

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ
ЕКСПЕРТОЛОГІЇ**

Матеріали міжвідомчої науково-практичної конференції
(Київ, 22 листопада 2018 року)

Київ
2018

Безсонна Т. Ф. ПАСПОРТ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ З БЕЗКОНТАКТНИМ ЕЛЕКТРОННИМ НОСІСМ: СУЧАСНІ СПОСОБИ ЗАХИСТУ	46
Бегалов Є. П. ТИПОВІ СЛІДЧІ СИТУАЦІЇ ПОЧАТКОВОГО ЕТАНУ РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ПЕРЕПРАВЛЕННЯ ОСІБ ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ.....	49
Биваліна О. О. ВИКОРИСТАННЯ ЕФІРІВ ЦІАНОАКРИЛОВОЇ КИСЛОТИ ПІД ЧАС ВИЯВЛЕННЯ СЛІДІВ ДАКТИЛОСКОПІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ В ЛАБОРАТОРНИХ УМОВАХ	53
Біленчук П. Д., Малій М. І. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ТА СУДОВО-ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ КВАНТОВОГО МАЙБУТНЬОГО В ТРЕТЬОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ.....	57
Білозьоров Є. В. ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ.....	63
Біляков А. М. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЕКСПЕРТИЗИ ДНК В УКРАЇНІ	66
Бондар А. Р. ТИПОВІ СПОСОБИ ВЧИНЕННЯ ПОБОЇВ І МОРДУВАНЬ	68
Бурак М. В. МОЖЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ	71
Бусол О. Ю., Романюк Б. В. СУЧАСНА МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ ОБ'ЄДНАНЬ З КОРУМПОВАНИМИ ЗВ'ЯЗКАМИ	75
Вакулик О. О. ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ.....	79
Васін Д. О. КЛАСИФІКАЦІЯ ТИПОВИХ СЛІДЧИХ СИТУАЦІЙ ПОЧАТКОВОГО ЕТАНУ РОЗСЛІДУВАННЯ ВТЯГНЕННЯ ІНЦЕНТИВНИХ У ЗАНЯТТЯ ПРОСТИТУЦІЮ.....	82
Вашук О. П. СУТІСНІСТЬ ОСВІТНИХ ІННОВАЦІЙ У КРИМІНАЛІСТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	85

Вельчинська О. В. РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «СУДОВА ТА ТОКСИКОЛОГІЧНА ХІМІЯ» У РОЗВИТКУ КОНСОЛІДОВАНОЇ СИСТЕМИ ВИВЧЕННЯ ТОКСИЧНИХ ТА ОТРУЙНИХ РЕЧОВИН СТУДЕНТАМИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ	88
Вертепна К. О. МЕЖІ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ЕКСПЕРТА-ЕКОНОМІСТА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	92
Висотенко Ю. В. ОСОБА ЗЛОЧИНЦЯ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛІСТИЧНО ЗНАЧУЩОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРАДІЖОК	96
Волков О. О. ДОСЛІДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У ЗЛОЧИНАХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ СТВОРЕННЯМ, ВИКОРИСТАННЯМ І РОЗПОВСЮДЖЕННЯМ ШКІДЛИВИХ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ	99
Волошин О. Г. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ОТРУЙНИХ, СИЛЬНОДІЮЧИХ РЕЧОВИН, МІКРОБІОЛОГІЧНИХ АБО ІНШИХ БІОЛОГІЧНИХ АГЕНТІВ ЧИ ТОКСИНІВ	102
Волошин О. Г., Поліщук В. В. КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ ЯК ФОРМА ВЕДЕННЯ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ.....	105
Воробей О. В., Загоруйко Ю. В. ПІДРОБКА ПАСПОРТІВ, ПОВ'ЯЗАНА З ДІЯЛЬНІСТЮ ТЕРОРИСТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	109
Гладіліна О. В. ЕКСПЕРТНІ ПОМИЛКИ: СУТІСНІСТЬ І ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ.....	112
Гребельський В. В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ ПІД ЧАС ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАСОБІВ ПІДРИВУ (ІНЦЕНОВАННЯ): КАПСУЛИ-ДЕТОНАТОРИ, ЗАПАЛИ ДО ГРАНАТ, ЗАПАЛЮВАЛЬНІ ТРУБКИ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ ПОСТРІЛІВ, ЕЛЕКТРОДЕТОНАТОРИ ТОЩО.....	116
Горлачук О. А. СУДОВО-ЕКОНОМІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ЛЕГАЛІЗАЦІЇ НЕЗАКОННО ОТРИМАНИХ ДОХОДІВ	120

1. Управлінські інновації – це нововведення у структурі та методах управління освітнім процесом;

2. Організаційні інновації – це нові види, форми та зміст освітнього процесу;

3. Методичні інновації – це нове у сфері методів чи цілої методики освітнього процесу;

4. Технологічні інновації (дія або продукт) – це нова сукупність методів і дій реалізації у освітньому процесі;

5. Фінансові інновації – це зміни у плануванні та оплаті праці й оцінці результатів діяльності у освітньому процесі;

6. Кадрові інновації – це нове у активізації кадрового складу (оновлення, стажування, підвищення кваліфікації);

7. Правові та процесуальні інновації – зміни у законодавстві.

Таким чином, маючи уявлення про сутність освітніх інновацій у криміналістичній підготовці здобувачів вищої освіти навчально-педагогічні працівники послідовно та обґрунтовано зможуть впроваджувати власні та набуті напрацювання в освітній процес.

Вельчинська Олена Василівна,
професор кафедри фармацевтичної,
біологічної та токсикологічної хімії
Національного медичного університету
імені О. О. Богомольця, доктор
фармацевтичних наук, професор,
академік АНВО України

РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «СУДОВА ТА ТОКСИКОЛОГІЧНА ХІМІЯ» У РОЗВИТКУ КОНСОЛІДОВАНОЇ СИСТЕМИ ВИВЧЕННЯ ТОКСИЧНИХ ТА ОТРУЙНИХ РЕЧОВИН СТУДЕНТАМИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

Одним з важливіших стратегічних завдань на сучасному етапі модернізації системи вищої освіти України є забезпечення якості підготовки молодих спеціалістів на рівні міжнародних вимог [1, 2]. Тому, удосконалення системи освіти та формування нових концептуальних підходів до її розвитку на базі аналітичної оцінки і стратегічного підходу дуже важливі при викладанні хімічних дисциплін, а саме дисципліни «судова та токсикологічна хімія».

Розвинені інтелектуальні можливості студентів мають самостійну цінність не тільки в період навчання у вищому навчальному закладі (ВНЗ), але й у період майбутньої професійної діяльності. Потребуваність фахівців з високим рівнем розвитку інтелектуальних можливостей, з позитивними результатами

інтелектуальних можливостей студентів — це найперше завдання якісної підготовки майбутнього компетентного висококваліфікованого фахівця. певні прийоми навчання, побудовані з урахуванням розвитку інтелектуальних можливостей, сприяють удосконаленню процесу підготовки фахівця у ВНЗ. Рішення цього завдання, у свою чергу, створює необхідний базис для переходу до наступної стадії навчання, що включає засвоєння способів експериментальної діяльності, набутті практичних умінь і навичок.

До них відноситься проблемно-дискусійний метод навчання, науковість, доступність і системність при викладанні матеріалу тощо. Ефективними в цьому плані є інтелектуальні тренінги, проблемні семінари, електронні підручники, інноваційні технології. При цьому робиться акцент не тільки на наукових проблемах, але й на проблемах повсякденного життя і виробничого характеру. Ефективною є робота з навчання «Акту судово-токсикологічної експертизи».

Сучасна людина живе в умовах токсикологічної напруженості, яка зумовлена екологічними катастрофами, професійними вадами, нещасливими випадками у побуті, а також різними захворюваннями різної етіології, які виникають з кримінальних чи суїцидальних причин. Сьогодні нікого не дивує, що «лікарська хвороба» посідає одне із перших місць в структурі загальних захворювань. Особлива увага приділяється синтетичним лікарським засобам. При правильному призначенні, обґрунтованих дозуваннях, обліку індивідуальної чутливості хворого лікарський препарат – це терапевтичний засіб. При передозуванні лікарський засіб стає отрутою.

Дисципліна «Судова та токсикологічна хімія» є однією серед фармацевтичних дисциплін, яка вивчає властивості отруйних і шкідливих речовин, в тому числі й «лікарських отрут», їх поведінку в організмі і трупному матеріалі, способи ізолювання отруйних речовин із об'єктів, методи ідентифікації токсикантів та їх метаболітів в об'єктах біологічного або іншого походження.

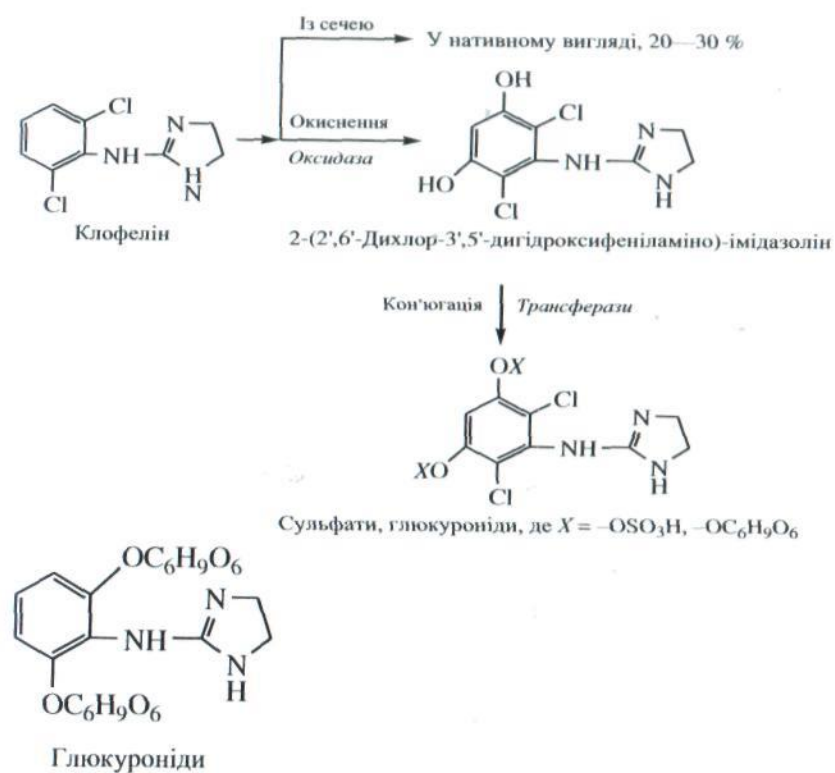
При викладанні теоретичного курсу токсикологічної хімії особлива увага приділяється консолідованому системному підходу до вивчення отруйних речовин, особливо – «лікарських отрут». Асортимент лікарських засобів постійно оновлюється: на заміну власичним препаратом приходять оригінальні. Крім того, в результаті активного розвитку синтезу нових біологічно активних речовин (БАР), на світ з'являються агресивні представники БАР з наркотичними та токсичними властивостями. Поява принципово нових наукових

концепції при їх розробці викликає необхідність постійного вдосконалення методів токсикологічного аналізу.

Зрозуміло, що при застосуванні класичного підходу до аналізу об'єктів дослідження на наявність токсичних та отруйних речовин необхідне впровадження в практику хіміко-токсикологічного експерименту сучасних інструментальних методів, високочутливих реакцій; використовуючи європейський досвід, комплексне використання інструментальних методів, як: GC/FTIR, GC-MS, HPLC/DAD, GC-MS тощо [3, с. 278-283; 4; 5, с. 255-289].

Наприклад, однією із важливіших груп «лікарських отрут» є синтетичні похідні імідазоліну. Це – клофелін (2-(2,6-дихлорфеніламіно)-імідазоліну гідрохлорид) — стимулятор центральних α_2 -адренорецепторів і розповсюджене знаряддя для вбивства людини або її самогубства. Його важливою особливістю є здатність послаблювати соматовегетативні прояви опіатної та алкогольної абстиненції. Зменшується почуття страху, серцево-судинні розлади. Препарат має недоліки: сильну седативну дію, синдром відміни. У разі передозування клофеліну в людини з'являються сонливість, відчуття втоми, потім вона втрачає здатність реально оцінювати ситуації, непритомніс, розвивається міоз, пригнічується дихання, настає колапс. Фармакологічні властивості клофеліну і клінічні прояви отруєння, зумовлені передозуванням клофеліну, нагадують отруєння опіоїдами. Максимальна доза клофеліну для дорослої людини — 0,3—1,5 мг внутрішньо/доба. Перевищення максимальної дози може спричинити гостре отруєння і смерть.

Клофелін на дисципліні «Судова та токсикологічна хімія» вивчається всебічно: від токсикологічного значення препарату та його метаболізму до методів ізолювання і аналізу в об'єктах біологічного чи іншого походження. Особливості ізолювання: загальними методами (метод Стаса—Отто, метод О.О. Васильської), препарат може бути знайдений як у підкисленій, так і в підлужненій хлороформових витяжках. Якісне виявлення клофеліну представлено реакціями: реакції осадження— з реактивом Драгендорфа; реакції забарвлення: з реактивом Манделіна; з натрій нітропрусидом; реакція підтверджувальна: відщеплення хлор-йону; реакції загального виявлення нітрогеновмісних гетероциклів. Метаболізм клофеліну представлено схемами з метою візуалізації шляхів біотрансформації препарату:



Кількісне визначення клофеліну виконують інструментальними методами: спектральними (УФ: спектр 0,02 %-го водного роз-ну, максимуми поглинання при 272, 280 нм); фотоколориметричним; хроматографічними (ГРХ, ВЕРХ, ТШХ) [5, с. 277—281].

Отже, ефективна консолідація різноманітних підходів та методів не активізує процес розвитку інтелектуальних можливостей студентів під час вивчення токсичних та отруйних речовин, але й забезпечує підготовку компетентного фахівця, який володіє системою сучасних знань, умінь, стилем мислення, системою високих інтелектуально-професійних якостей, що вкрай необхідне як в системі підготовки студентів медичних, фармацевтичних спеціальностей, так і майбутніх співробітників правоохоронних органів України.

Список використаних джерел

1. European Association for Quality Assurance in Higher Education. Helsinki, 2005.
2. Communiqué of Conference European countries' Ministers which responsible for higher education. Budapest – Vienna, 12 March 2010.
3. Busari, J., & Arnold, A. E. R. (2009). Educating Doctors in the Clinical Workplace: Unraveling the Process of Teaching and Learning in the Medical Resident as Teacher. *Journal of Postgraduate Medicine*, 55(4), 278-283. doi: 10.4103/0022-3859.58935.
4. Holstege, Ch.P., Borloz, M.P. & Lawrence, D.T. et al. (Eds.). (2009). *Toxicology recall*. (577 p.). Wolters Kluwer Health: Lippincott Williams & Wilkins.
5. Welchinska, E.V. (2017). *Toxicological and forensic chemistry (criminal analysis). Poisonous substances and their biotransformation*. (p. 255-289). Kiev, Ukraine.: ID "ADEF-Ukraine". (In English).

Вертепа Катерина Олександрівна,

судовий експерт відділу економічних досліджень Запорізького науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

МЕЖІ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ЕКСПЕРТА-ЕКОНОМІСТА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Ефективний економічний розвиток нашої держави є неможливим без дотримання законодавства установами всіх форм власності. На жаль, розвиток України супроводжується криміналізацією суспільства та зростанням злочинності, особливо в економічній та фінансовій сферах, а це створює реальну загрозу економіці країни. Ці фактори обумовлюють необхідність підвищення ефективності боротьби правоохоронних органів з правопорушеннями у сфері бухгалтерського та податкового обліку, фінансів, ціноутворення тощо, в зв'язку з цим виникає необхідність залучені експертів-економістів, які мають спеціальні знання в зазначеній сфері економіки.

Так, відповідно до ст. 69 КПК України експертом у кримінальному провадженні є особа, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями, має право відповідно до Закону України «Про судову експертизу» на проведення експертизи і якій доручено провести дослідження об'єктів, явищ і процесів, що містять відомості про обставини вчинення кримінального

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**



**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ
ЕКСПЕРТОЛОГІЇ**

**Матеріали міжвідомчої науково-практичної конференції
(Київ, 22 листопада 2018 року)**



**Київ
2018**